

Temanotat

Vietnam: Pass og underlagsdokumenter

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) skal som faglig uavhengig enhet innhente og analysere informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet, Utlendingsnemnda og Justis- og politidepartementet til enhver tid har behov for kunnskap om for å kunne løse sine oppgaver.

Landinfos rapporter og temanotater er basert på opplysninger fra både offentlige og ikke offentlige kilder. Opplysningene er innsamlet og behandlet i henhold til kildekritiske standarder. Kilder som av ulike grunner ikke ønsker å bli offentliggjort, er ikke nevnt ved navn.

Opplysningene som blir lagt fram i rapportene og temanotatene, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Landinfos rapporter og temanotater er heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som rapportene omhandler.

© Landinfo 2010

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarfremstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.

Alle henvendelser om Landinfos rapporter kan rettes til:

Landinfo
Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon

Storgaten 33 A

Postboks 8108 Dep

N-0032 Oslo

Tel: 23 30 94 70

Fax: 23 30 90 00

E-post: mail@landinfo.no

www.landinfo.no

Temanotat Vietnam: Pass og underlagsdokumenter

SUMMARY

This report gives a general description of passport issuing routines in Vietnam and of the personal documents which form the basis for the issuing of the passports.

Chapter 1 looks at the routines for issuing and registering of ordinary passports. Chapter 2 contains information on personal documents and notoriety of personal documents. The level of corruption in Vietnam is also assessed and in the last chapter some findings regarding forgeries are presented.

The text is based on open sources as well as on interviews with Western embassies in Hanoi conducted on Landinfo's fact finding mission to Vietnam in October 2009.

SAMMENDRAG

Dette notatet beskriver i generelle trekk rutinene for utstedelse av pass i Vietnam samt underlagsdokumentene som passutstedelse bygger på.

Først gjennomgås rutiner for utstedelse og registrering av ordinære pass, og deretter ser vi nærmere på underlagsdokumentene og disses notoritet. Korrupsjonsnivået i landet vurderes i et eget kapittel og til slutt presenteres noen av funnene Landinfo har gjort hva angår forfalskninger.

Notatet bygger på åpne kilder samt på samtaler med vestlige ambassader i Hanoi under Landinfos informasjonsinnhentingsreise i oktober 2009.

INNHold

1. Reisedokumenter/Pass	5
1.1 Utstedelse og registreringsrutiner	5
1.1.1 Personer som ikke får reisedokumenter	6
2. Underlagsdokumenter	7
2.1 ID-kort	7
2.2 Ho khau	7
2.3 Fødselsattest	7
2.3.1 Senregistrering av fødsel.....	8
3. Kontroll av identitetsopplysninger	8
3.1 Registre for underlagsdokumenter.....	8
4. Korrupsjon	9
4.1 Bestikkelser	9
5. Forfalskninger	10
6. Referanser.....	12

1. REISEDOKUMENTER/PASS

Vietnamesiske pass finnes i variantene vanlig (*ordinary*), tjeneste (*official*) og diplomat (*diplomatic*). Pass utstedt av passutstedende myndigheter i Vietnam eller av vietnamesiske utenriksstasjoner reguleres av et dekret fra 2007 (Decree on Vietnamese citizens' exit and entry 2007).

Med mindre noe annet er presisert, gjelder det som beskrives av regler og rutiner i denne rapporten for vanlige pass.

Det finnes også et antall forskjellige passérbrev (*laissez-passer*). Disse er ikke omtalt i denne rapporten, men beskrives kort i det nevnte dekretet.

1.1 UTSTEDELSE OG REGISTRERINGSRUTINER

Passutstedelser i Vietnam reguleres altså av et dekret om inn- og utreise (Decree on Vietnamese citizens' exit and entry 2007). For tjenestepass og diplomatpass er utstedende myndighet det vietnamesiske utenriksdepartementet. For vanlige pass til vietnamesiske statsborgere bosatt i Vietnam er det Ministeriet for offentlig sikkerhet (Ministry of Public Security/MPS) som er øverste ansvarlige myndighet.

Dekretets artikkel 14 (diplomat- og tjenestepass) og 15 (vanlige pass) stipulerer dokumentkravene i en søknad.

Passøknaden skal leveres til immigrasjonskontoret hos politiet i den provinsen eller sentralstyrte byen hvor søkeren har sin permanente eller midlertidige bopel, dvs. der hvor søkeren har sin permanente eller midlertidige bostedsregistrering (mer om bostedsbeviset, det såkalte *ho khau*, under pkt. 2.2 og 3.1) hvis man leverer søknaden ved personlig oppmøte (Decree on Vietnamese citizens' exit and entry 2007, art. 15.1/a). Det er imidlertid ikke nødvendig å møte opp personlig, man kan også sende søknaden pr. post (art. 15.1/b) eller autorisere et byrå eller en organisasjon til å levere søknaden i ens sted (art. 15.1/c). Ved disse tilfellene skal søknaden leveres til til immigrasjonskontoret hos politiet i den provinsen eller sentralstyrte byen hvor søkeren har sin permanente eller midlertidige bopel.

Søknad om pass skal i tilfellene under art. 15.1/a og 15.1/c inneholde utfylt søknadsskjema samt gyldig ID-kort (*People's Identity Card*), evt. kopi av fødselsattest for barn under 14 (som normalt ikke har eget ID-kort). For barn under 14 må foresatte ha signert søknadsskjemaet.

Om man sender søknaden pr. post som under art. 15.1/b, skal denne inneholde utfylt søknadsskjema som også skal være stemplet av politisjefen i bydelen (*ward*) eller kommunen der søkeren har sin permanente bostedsregistrering. En kopi av gyldig ID-kort skal også legges ved.

For pass utstedt ved vietnamesiske utenriksstasjoner, kreves det i henhold til art. 16 også at man legger ved utfylt søknadsskjema – “[t]he document evidencing the applicant's Vietnamese nationality” – og en kopi av fødselsattest hvis søkeren er under 14 år gammel. Art. 23 presiserer at vietnamesere som bor i utlandet ikke skal få inn- og utreisepapirer hvis de ikke kan dokumentere at de har vietnamesisk

nasjonalitet. Det har ikke lyktes Landinfo å få et entydig svar på hva som gjøres når slike tilfeller oppstår.

Vietnamesiske myndigheter utsteder bostedsbevis, det såkalte *ho khau*, til borgerne (se pkt. 2.2 og 3.1). Dette anses som et sentralt underlagsdokument i vietnamesisk forvaltning og det har blitt nevnt av Landinfos kilder som viktig også ved passutstedelse. Merk likevel at ingen steder i dekretet står det at *ho khau* skal vedlegges/framvises ved søknad om pass.

Ved erstatning av tapt pass, må en politirapport legges ved søknaden. Ved fornying av utgått pass, skal det gamle passet leveres inn.

Immigrasjonskontorene (under MPS) antas å holde oppdaterte registre over de passene de utsteder, da utstedte pass skal registreres i en elektronisk database administrert av disse kontorene. Det skal det ikke være vesentlige tekniske forskjeller i datalagringsmetodene mellom de forskjellige provinsene/byene i landet (Norges ambassade i Vietnam, 27. september 2010).

1.1.1 Personer som ikke får reisedokumenter

Dekretet av 2007 fastslår at vanlige pass utstedes til enhver vietnamesisk borger (Decree on Vietnamese citizens' exit and entry 2007, art. 8), men at vietnamesiske borgere ikke får forlate landet hvis de eksempelvis er involvert i en retts sak, er straffedømt eller hvis det ikke kan forsvares av hensyn til den nasjonale sikkerhet og sosial orden og (art. 21). Sistnevnte klausul har likhetstrekk med tiltaletyper som er blitt brukt mot personer som kritiserer kommunistpartiet og styresettet i Vietnam (se f.eks. HRW 2010).

U.S. Department of State rapporterer at noen politiske dissidenter og demokratiaktivister opplever restriksjoner på sin reisefrihet, inkludert at de nektes pass. Rapporten sier dog generelt at:

The constitution provides for freedom of movement within the country, foreign travel, emigration, and repatriation; however, the government imposed some limits on freedom of movement for certain individuals. The government generally cooperated with the Office of the UN High Commissioner for Refugees (UNHCR) and other humanitarian organizations in providing protection and assistance to internally displaced persons, refugees, returning refugees, asylum seekers, stateless persons, and other persons of concern (U.S. Department of State 2010a).

Andre som kan ha vansker med å skaffe seg pass på regulært vis, er statsløse personer. Vietnams største statsløse gruppe består av ca. 9500 kambodsjanere som kom dit på 1970-tallet (U.S. Department of State 2010a). UNHCR rapporterte i juli 2010 at 2300 kambodsjanske statsløse flyktninger skal få vietnamesisk statsborgerskap i løpet av inneværende år (UN News Service 2010). Vietnam har også vedtatt lovgivning for å sikre statsborgerskap for vietnamesiske kvinner som har giftet seg utenlands og senere skilt seg.

2. UNDERLAGSDOKUMENTER

2.1 ID-KORT

I henhold til dekretet om ID-kort (Decree on the People's Identity Card 1999) er "the people's identity card [...] a kind of citizens' personal paper certified by the competent police office". Det utstedes til alle vietnamesiske statsborgere som har fylt 14 år og som er bosatt i Vietnam, og disse må gå til det politikontoret hvor de har sin permanente bostedsregistrering for å søke om dette (art. 3.1 og 3.2). ID-kortet utstedes på grunnlag av personens bostedsregistrering (*ho khau*) (art. 6.1/a). Personer som er fengslet, administrativt anholdt eller mentalt syke får ikke ID-kort (art. 4.1 og 4.2).

En persons ID-kortnummer er personlig og enhver borger skal i henhold til dekretet ha sitt eget ID-kortnummer. Dette nummeret skal også stå i passet. Vietnamesisk media har rapportert om enkelte tilfeller hvor to ID-kort hadde samme nummer, noe som har skapt problemer for de det gjaldt (LookAtVietnam 2009). Dette kan tyde på at registrene rundt om i landet ikke er samkjørte, noe som igjen kan henge sammen med mangelen på et sentralt register.

2.2 HO KHAU

Alle vietnamesiske borgere skal være bostedsregistrert. Bostedsbeviset, det såkalte *ho khau*, er familiebasert og barn skal skrives inn i sine foreldres *ho khau*. *Ho khau*'et er et helt sentralt dokument i vietnamesisk forvaltning og grunnleggende blant annet for alle sosiale tjenester.

Ho khau utstedes av det lokale politiet, og samme myndighet fører ifølge U.S. Dept. of State (u.å.) register: "Every person residing in Vietnam must be listed on a household registry (Ho Khau), maintained by the Public Security Bureau". Norges ambassade i Vietnam (2010, 28. september) bekrefter dette og tillegger at den helt lokale politistasjonen (*commune police* i rurale strøk og *ward police station* i bystrøk) kontrollerer utstedelsen som altså gjøres av politistasjonen på distriktsnivå (*district police station*) der søkeren er bostedsregistrert.

Utenriksstasjoner i Vietnam har omtalt *ho khau*'et som det mest pålitelige underlagsdokumentet. Dette kan bero på to forhold: At *ho khau*'et er det viktigste underlagsdokumentet for utstedelse av ID-kortet og at *ho khau*'et i mange henseender er det mest grunnleggende dokumentet i vietnamesisk forvaltning og stort sett alltid framvises når man har et ærend hos offentlige myndigheter (se f.eks. IRB 2009b).

2.3 FØDSELSATTEST

"Alle familieanliggender" (dette antas å referere til eksempelvis fødsler, ekteskap og død) registreres hos folkekomiteen (*Ủy ban nhân dân/People's Committee*), som er den utøvende delen av lokalmyndighetene der man bor (Norges ambassade 2009). Ved fødsel på sykehus utstedes et dokument som man da framviser for folkekomiteen når man skal be om å få utstedt fødselsattest.

2.3.1 Senregistrering av fødsel

Det amerikanske utenriksdepartementet rapporterer at fødselsattester skal registreres innen 30 dager hos folkekomiteen for landsbyen, distriktet eller byen hvor minst én av foreldrene er bosatt (dvs. *ho khau*-registrert). Senregistrering tillates når årsaken oppgis. Det hevdes også at:

The facts asserted in these documents (dvs. bl.a. fødselsattester) are not verified by the issuing officials. Attempts by U.S. officials to verify the accuracy of these documents have routinely uncovered evidence of fraudulent or inaccurate information. Therefore, all documents issued [by local People's Committees, provincial Departments and the Department for International Adoptions] and any other documents containing information not verified by the issuing authority cannot be considered adequate evidence of the facts claimed (U.S. Department of State u.å.).

En konsulent som har forfattet studier og rapporter om barn i Vietnam for ulike organisasjoner sier i en e-post at:

[...] many children from poor families, not only orphans or street children, do not have birth certificates, even today. It is then, in reality, quite a difficult, long and expensive process for parents to obtain a birth certificate, and quite often they do not bother (NGO-konsulent 2010).

Dette støttes av US State Department (sitert i UK Home Office):

[...] births are supposed to be registered within 30 days and in a prescribed format, but late registrations and non-standard, unofficial 'birth certificates' created by orphanages are common (UK Home Office 2008, s. 60).

Fødselsattester er det underlagsdokumentet som av ambassadene som Landinfo snakket med på informasjonsinnhentingsreisen i oktober 2009 anses som lettest å forfalske og den enkle adgangen til senregistrering er en del av begrunnelsen for dette.

3. KONTROLL AV IDENTITETSOPPLYSNINGER

3.1 REGISTRE FOR UNDERLAGSDOKUMENTER

Flere ambassader som Landinfo snakket med i Hanoi i 2009 opplyste at det ikke finnes sentrale registre for pass og underlagsdokumenter i Vietnam (også Norges ambassade 2010). Mange registre ble også ødelagt under krigen. Særlig registrene over familieanliggender administreres helt lokalt og her vil det, etter det Landinfo forstår, være muligheter for betydelige unøyaktigheter.

Som nevnt over, er det politiet som utsteder både ID-kort og *ho khau*. Politiet i Vietnam sorterer under Ministeriet for offentlig sikkerhet. Dette vil si at det er samme enhet, men forskjellige underavdelinger, som utsteder pass, *ho khau* og ID-kort. Det har ikke vært mulig å bringe på det rene hvorvidt disse forskjellige underavdelingene enkelt kan sjekke hverandres registre.

Det amerikanske utenriksdepartementet uttaler at:

Vietnam has no central recorded system. Many records have been lost through war and inconsistent record keeping, but larger cities may have old documents on file, and records from the north are generally available (U.S. Department of State u.å.).

Gitt at ID-kortnummeret skal stå i passet, vil det være nødvendig å sjekke søkers ID-kort før utstedelse av pass. ID-kortet i sin tur utstedes på grunnlag av *ho khau* 'et som altså er et grunnleggende personlig dokument. Innskriving i familiens *ho khau* gjøres ifølge Norges ambassade (2009) bl.a. på grunnlag av fødselsattest, og en slik attest er det som nevnt ikke alle som skaffer for sine barn umiddelbart etter fødselen. Personer over 15 år må framlegge ID-kort for nyregistrering av *ho khau* ved flytting eller lignende (Decree on household registration and management, art. 10). Av de aktuelle underlagsdokumentene er det fødselsattesten som av Landinfos kilder tillegges lavest notoritet. Dette vil presumptivt kunne påvirke *ho khau* 'ets notoritet.

4. KORRUPSJON

Temaet korrupsjon, herunder lokal korrupsjon, er svært sensitivt. Den vietnamesiske regjeringa går i visse, dog ikke alle, tilfeller hardt ut mot utro tjenere (se for eksempel U.S. Department of State 2010a; Fritzen 2005). Fritzen påpeker at:

[i]mplementation of anti-corruption programs is plagued by a paradox: the very actors posited to be the source of the problem are those most critical to implementation success” og at lokale ledere “face weak incentives for implementation (Fritzen 2005, s. i).

Vietnam ratifiserte FNs Konvensjon mot korrupsjon i 2003 og landet fikk en antikorrupsjonslov i 2005. Denne har blitt kalt en av de mest omfattende og ambisiøse antikorrupsjonslovgivninger i Asia (Davidsen u.å.), men landet sliter med implementeringen og regjeringa vedgår ifølge en vestlig ambassade (2007) at framdriften er ujevn.

4.1 BESTIKKELSER

På Transparency International (TI) sin *Corruption Perceptions Index 2009* (TI 2010) scorer Vietnam 2,7 på en skala hvor 10 er *highly clean* og 0 er *highly corrupt*.

En vestlig ambassade i Vietnam (2007) viser til en studie over korrupsjonsutbredelsen i offentlig sektor i Vietnam, utført av Kommunistpartiet i Vietnam i 2005. Studien viste at 1/3 av vietnamesiske statstjenestemenn ikke hadde noen forbehold mot å motta bestikkelser. Rundt 65 % av befolkningen mente også at bestikkelser var helt vanlig. Et til dels mangelfullt lovverk, lite konsekvente reaksjoner mot avslørt korrupsjon og lav lønn ble anført som noen av årsakene (Vestlig ambassade 2007).

I tillegg kan det anføres at gjennomsnittslønna for offentlige tjenestemenn i Vietnam ligger på rundt VND 730 000 i måneden (Vu 2010), dvs. ca. NOK 250-300 (avhengig av vekslingskurs). Inflasjonen har også til tider vært svært høy de siste årene – 23 % i 2008, 7 % i 2009 (U.S. Department of State 2010b) – og dette kan

også være faktorer som bidrar til mottakelighet for bestikkelser. FN oppsummerte situasjonen slik:

Corruption in Viet Nam thrives because of complicated and unclear administrative procedures, excessive regulations, the opaque nature of decision-making, lack of public information, bureaucratic discretion on the part of middle-level officials, and long delays. State agencies and individuals regularly violate laws, and those responsible for law enforcement also often violate the law in their adjudication practices. [...] Another contributing factor is low public sector pay. [...] Many civil servants cannot make ends meet without a second income. This results in civil servants pursuing various strategies to augment their incomes, ranging from holding multiple public sector offices or maintaining other employment through to petty bribe taking and corrupt practices (DPADM & DESA 2004, s. 16).

Hvorvidt bestikkelser faktisk må til for å få registrert opplysninger eller utstedt dokumenter vil variere fra situasjon til situasjon. I mange tilfeller vil det nok ikke være tvingende nødvendig, men det kan for eksempel gjøre at ting går fortere. Det amerikanske utenriksdepartementet sier at:

Citizens' access to passports sometimes was constrained by factors such as bribery and corruption. Immigrant visa applicants sometimes encountered local officials who arbitrarily delayed or denied passport issuance based on personal animosities, on the officials' perception that an applicant did not meet program criteria, or to extort a bribe (U.S. Department of State 2007).

Samme etat ga en noe modifisert uttalelse tre år seinere:

Officials occasionally delayed citizens' access to passports in order to extort bribes, but prospective emigrants rarely encountered difficulties obtaining a passport (U.S. Department of State 2010a).

Kanadiske immigrasjonsmyndigheter siterer lederen for SOS Boatpeople, en interesseorganisasjon for vietnamesere i USA og Sørøst-Asia, på at "korrupte tjenestemenn" kan forlange "tusener av dollar", særlig fra folk som de oppfatter som desperate (IRB Canada 2007). Igjen er det vanskelig å si i hvilken grad krav av denne typen er et vanlig eller omfattende problem.

5. FORFALSKNINGER

Mye tyder på at det er relativt enkelt å skaffe seg ekte dokumenter der innholdet ikke er i samsvar med landets registre, litt avhengig av hvilken type dokument det gjelder. På Landinfos informasjonsinnhentingsreise til Vietnam i oktober 2009 uttrykte flere ambassader i Hanoi at det er relativt vanlig å komme over ekte dokumenter med uriktig innhold. Dette gjelder både pass og underlagsdokumenter, men da særlig fødselsattester. Landinfo har sett eksempler både på ikke utfylt, men ferdig signert og stemplet fødselsattest og på to pass utstedt til samme person med forskjellige fødselsdatoer.

Notoriteten på vietnamesiske reise- og ID-dokumenter anses generelt for å være ganske lav av de grunnene som nevnes ovenfor, altså til dels mangelfulle registre og registreringsrutiner, samt relativt utbredt korrupsjon. Men selv om det er relativt vanlig å påtreffe *genuine* dokumenter med falske opplysninger, er falske dokumenter mer uvanlig, kanskje særlig hva pass angår.

En vestlig ambassade i Hanoi opplyste i 2009 til Landinfo at de i 2009 verifiserte 226 dokumenter, hvorav et "høyt antall" var genuine dokumenter med uriktig innhold, mens kun ett dokument ble verifisert som falskt. 30 var uverifiserbare. Denne generelle oppfatningen ble også støttet av de andre ambassadene Landinfo snakket med.

6. REFERANSER

Skriftlige kilder

- Davidsen, S. m.fl. (u.å). *Implementation Assessment of the Anti-Corruption Law: How far has Vietnam come at the Sector Level? A Case-Study of the Construction Sector*. Copenhagen: Ministry of Foreign Affairs. Tilgjengelig fra <http://www.danidadevforum.um.dk/NR/rdonlyres/5D06EA03-122E-42B3-8CAF-F2E9A4220F79/0/ACLawConstructionFinalEng.pdf> [lastet ned 14. oktober 2010]
- DPADM, dvs. UN Division for Public Administration and Development Management and DESA, dvs. UN Department of Economic and Social Affairs (2004, februar). *The Socialist Republic of Vietnam. Public Administration Country Profile*. New York: UN. Tilgjengelig fra <http://unpan1.un.org/intradoc/groups/public/documents/un/unpan023247.pdf> [lastet ned 14. oktober 2010]
- Fritzen, S. (2005). The 'misery' of implementation: Governance, institutions and anti-corruption in Vietnam. I: Tarling, N. (Red): *Corruption and good governance in Asia*. New York: Routledge, s. 98-120.
- [Decree on household registration and management] (1997, 10. mai). *Decree No. 51-CP of May 10, 1997 on household registration and management*. Hanoi: Government of Vietnam. Tilgjengelig fra <http://www.thuvienphapluat.vn/archive/Nghi-dinh/Decree-of-Government-No-51-CP-of-May-10-1997-on-household-registration-and-management-vb79538t11.aspx> [lastet ned 19. oktober 2010]
- [Decree on the People's Identity Card] (1999, 3. februar). *Decree No. 05/1999/ND-CP of February 3, 1999 on the People's Identity Card*. Hanoi: Government of Vietnam. Tilgjengelig fra http://www.ecoi.net/file_upload/1504_1218025035_decree-no-05-1999-nd-cp-on-the-people-s-identity-card.pdf [lastet ned 19. oktober 2010]
- [Decree on Vietnamese citizens' exit and entry] (2007, 17. august). *Decree 136/2007/ND-CP of 17.08.2007 on Vietnamese citizens' exit and entry*. Hanoi: Government of Vietnam. Tilgjengelig fra <http://www.customs.gov.vn/English/Lists/Documents/ViewDetails.aspx?List=889a92fd%2D7a0%2D4c8e%2Db800%2D80ff1158ebaf&ID=976> [lastet ned 18. oktober 2010]
- HRW, dvs. Human Rights Watch (2010, 21. januar). *Vietnam: Repression Intensifies Prior to Party Congress*. New York: HRW. Tilgjengelig fra <http://www.hrw.org/en/news/2010/01/21/vietnam-repression-intensifies-prior-party-congress> [lastet ned 14. oktober 2010]
- IRB, dvs. Immigration and Refugee Board of Canada (2007, 22. februar). *Vietnam: Exit and entry laws; whether someone who has fallen out of favour with the government can obtain a passport; corruption and the passport application process; whether or not clearance by police is required; reasons why a citizen's passport application would be rejected*. Ottawa: IRB.

- Tilgjengelig fra http://www.irb-cisr.gc.ca:8080/RIR_RDI/RIR_RDI.aspx?id=450961&l=e [lastet ned 20. oktober 2010]
- IRB (2009a, 26. februar). *Vietnam: Process for being reinstated onto a household registration*. Ottawa: IRB. Tilgjengelig fra http://www.irb-cisr.gc.ca:8080/RIR_RDI/RIR_RDI.aspx?id=452251&l=e [lastet ned 20. oktober 2010]
  - IRB (2009b, 27. februar). *Vietnam: Whether an individual's rights to obtaining a passport, employment, education and other civil rights are affected if he or she does not have household registration documentation*. Ottawa: IRB. Tilgjengelig fra http://www.irb-cisr.gc.ca:8080/RIR_RDI/RIR_RDI.aspx?id=452250&l=e [lastet ned 20. oktober 2010]
  - LookAtVietnam (2009, 9. november). *Identical ID card numbers create confusion*. *LookAtVietnam*. Tilgjengelig fra <http://www.lookatvietnam.com/2009/11/identical-id-card-numbers-create-confusion.html> [lastet ned 18. oktober 2010]
  - Transparency International (2010). *Annual Report 2009*. Berlin: Transparency International. Tilgjengelig fra http://transparency.org/publications/publications/annual_reports/ti_ar2009 [lastet ned 20. oktober 2010]
  - UK Home Office (2008, 2. april). *Country of origin information report. Vietnam*. Croydon: UK Border Agency, Country of Origin Information Service. Tilgjengelig fra <http://rds.homeoffice.gov.uk/rds/pdfs08/vietnam-150408.doc#annexe> [lastet ned 19. oktober 2010]
  - UN News Service (2010, 20. juli). *UN hails Viet Nam's moves to end statelessness of Cambodian refugees*. Tilgjengelig fra <http://www.un.org/apps/news/story.asp?NewsID=35366> [lastet ned 19. oktober 2010]
  - U.S. Department of State (u.å.). *Vietnam Reciprocity Schedule*. Washington, DC: U.S. Department of State. Tilgjengelig fra http://travel.state.gov/visa/fees/fees_4881.html?cid=3705 [lastet ned 20. oktober 2010]
  - U.S. Department of State (2007, 6. mars). *2006 Human Rights Reports: Vietnam*. Washington, DC: U.S. Department of State. Tilgjengelig fra <http://www.state.gov/g/drl/rls/hrrpt/2006/78796.htm> [lastet ned 20. oktober 2010]
  - U.S. Department of State (2010a, 11. mars). *2009 Human Rights Reports: Vietnam*. Washington, DC: U.S. Department of State. Tilgjengelig fra <http://www.state.gov/g/drl/rls/hrrpt/2009/eap/136015.htm> [lastet ned 20. oktober 2010]
  - U.S. Department of State (2010b, 27. mai). *Background note: Vietnam*. Washington, DC: U.S. Department of State. Tilgjengelig fra <http://www.state.gov/r/pa/ei/bgn/4130.htm> [lastet ned 20. oktober 2010]

- Vestlig ambassade i Vietnam (2007, 1. juli).
Rapporten er unntatt offentlighet og kun internt tilgjengelig i Landdatabasen under Vietnam/Begrenset adgang.
- Vu, Trong Khanh (2010, 25. mars). Vietnam To Raise Minimum Wage By 12.3% From May 1. *Fox Business/Dow Jones Newswires*. Tilgjengelig fra <http://www.foxbusiness.com/story/markets/vietnam-raise-minimum-wage/> [lastet ned 28. september 2010]

Muntlige kilder:

- NGO-konsulent. E-post 12. mars 2010
- Norges ambassade i Vietnam. Intervju, oktober 2009
- Norges ambassade i Vietnam. E-post 27. og 28. september 2010
- Vestlig ambassade i Vietnam. Intervju oktober 2010